İthalatta Gümrük Muayenesi

İthal edeceğiniz eşyanın gümrük işlemlerini yaparken ilk olarak gümrük idaresine detaylı bir bildirimde bulunursunuz. "Gümrük Beyanı" olarak adlandırılan bu bildirim konusunda ayrıntılı bilgi almak için tıklayınız.
Siz bu bildirimi yaptıktan sonra, gümrük idaresi yaptığınız gümrük beyanının doğruluğunu kontrol edecek; gerek görmesi halinde eşyanızı muayene edecektir. "Beyanın Kontrolü" olarak adlandırılan bu kontroller konusunda ayrıntılı bilgi almak için tıklayınız.
İthalat işlemlerine ait gümrük beyanınız gümrük idaresi tarafından aşağıda belirtilen dört yöntemden birisi kullanılarak kontrol edilir:

1. Kırmızı Hat Kontrolü: Kırmızı hat kontrolü, eşyanın fiziki muayenesi de içeren kontrol türüdür.
İthalat işlemleri sırasında, gümrük idaresi tarafından, eşyaya ait belgelerin yanı sıra ithal edeceğiniz eşyanın muayene edilmesi, yani eşyanın kendisi üzerinde de inceleme yapılması mümkündür. İthal edilecek olan eşyanın gümrük idaresi tarafından muayene edilmesi demek, eşyanın;

- Ambalajı ve miktarı,
- Gümrük tarife istatistik pozisyonu,
- Menşei,
- Kıymeti,

Başta olmak üzere, gümrük beyanında verilen bilgilerin doğru olup olmadığının belirlenmesi demektir.
Eşyanın muayenesi tam muayene veya kısmi muayene yöntemleriyle gerçekleştirilir. Tam muayenede eşyanın tamamı incelenir. Kısmi muayenede ise eşyanın tamamını temsil etmek açısından yeterli olan örnek bir miktar alınarak fiziken kontrol edilir.
Gümrük mevzuatında belirlenmiş olan belirli durumlarda eşyanın fiziki kontrolü yapılırken laboratuvara gönderilerek analiz edilmesi zorunludur. Eşyanın hangi gümrük tarife istatistik pozisyon numarasında sınıflandırılması gerektiği bu laboratuvar analizi sonucuna göre belirlenir. Laboratuvar analizinin yapılması ile ilgili temel ilke ve kurallar gümrük mevzuatı ile belirlenmiş bulunmaktadır.

2. Sarı Hat Kontrolü: "Belge kontrolü" olarak da adlandırılan bu yöntemde yalnızca eşyaya ait belgeler ve bu belgelerde kayıtlı bilgiler kontrol edilir. Eşyanın kendisi üzerinde bir inceleme yapılmaz.
Belge kontrolü yapılırken gümrük beyannamesinde yer alan bilgiler ile, beyannameye ekli belgelerde yer alan bilgiler karşılaştırılır.
Belge kontrolünün sonuçları uygun bulunursa bu durum beyanname üzerinde belirtilir. Bilgisayar sisteminde gerekli onay yapılır.
Belge kontrolü sırasında beyannamede yer alan bilgiler ve beyannameye ekli belgelerde yer alan bilgiler arasında ciddi bir farklılık olduğu belirlenirse, gümrük idaresi eşyayı fiziki olarak muayene edebilir.

3. Mavi Hat Kontrolü: Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikasına veya Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenen onaylanmış kişi statüsüne sahip olan kişilere uygulanan kontrol türüdür. Mavi hat kontrolüne tabi tutulan eşya, belge kontrolüne veya fiziki muayeneye tabi tutulmaz.
Mavi hatta işlem gören ithalat beyannamesinin belge kontrolü ve gerekli görülmesi halinde eşyanın fiziki muayenesi eşyanın sahibine teslim edilmesinden sonra yapılır.

4. Yeşil Hat Kontrolü: Gümrük beyanı kapsamındaki eşya belge kontrolüne veya fiziki muayeneye tabi tutulmaz.
Yetkilendirilmiş yükümlülerin ve onaylanmış kişilerin ithalat işlemlerinde yapılan mavi hat ve yeşil hat kontrolleri konusunda daha detaylı bilgi almak için bu rehberin "Yetkilendirilmiş Yükümlü" başlığına verilen bilgileri inceleyebilirsiniz.
Gümrük muayenesinin tamamlanması ile birlikte ithalat işleminizin bir aşaması daha tamamlanmış olur.
Gümrük beyanının kontrolü ve eşyanın muayenesi sonucunda, beyanın doğru olduğunun anlaşılması halinde eşya sahibine teslim edilir. Ancak, eşyanın teslim edilebilmesi için, varsa gümrük vergilerinin ödenmesi ya da teminata bağlanması, varsa eşyanın tabi tutulduğu gümrük rejiminin gerektirdiği şartların yerine getirilmesi ve eşyanın yasaklayıcı veya kısıtlayıcı önlemlere tabi olmaması gereklidir.
Beyanın kontrolü ve eşyanın muayenesi sonucunda, gümrük idaresi tarafından, gümrük beyanında yer alan bilgilerin doğru olmadığı anlaşılabilir veya beyanda yer alan bilgilerden farklı sonuçlara ulaşılabilir. Bu durumda, belirlenen farklılığın niteliğine göre, gümrük mevzuatı ile belirlenen değişik şekillerde işlem yapılır.
Beyanın kontrolü ve eşyanın muayenesi ile bağlantılı boyutları olduğu için, Türkiye'ye ithal edilen eşyanın, yalnızca gümrük idaresi tarafından değil, diğer kurumlar tarafından da belirli kontrollere tabi tutulduğunu hatırlatmak isteriz. Bu konuda ayrıntılı bilgi almak için, ithalatta ne tür kontroller yapıldığını açıklayan başlıkta yer alan bilgilere göz atmanızı tavsiye ediyoruz. Bu başlığa ulaşmak için tıklayınız.
Beyanın kontrolü ve eşyanın muayenesi sonucunda belirlenen bazı farklılıklarda, ödenmesi gereken vergiler varsa bunlara ilave bir vergi alınmaz veya bir ceza uygulanmaz. Ancak, bazı farklılıklarda, ödenmesi gereken vergilere ilave olarak vergi alınması veya gümrük mevzuatı ile belirlenen farklı para cezalarının uygulanması gerekebilir. Belirli durumlarda, beyan ve muayene arasındaki farklılıklar, kaçakçılıkla mücadele mevzuatı uyarınca işlem yapılmasını gerektirebilir.
Yüksek dış ticaret performansına sahip olan ve belirli koşulları sağlayan şirketlerin Ticaret Bakanlığı'na (mülga Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'na) başvurarak Yetkilendirilmiş Yükümlü statüsü almaları ve gümrük muayenesinde sağlanan kolaylıklar da dahil olmak üzere, bu statüyü taşıyan firmalara tanınan bazı kolaylıklardan yararlanmaları mümkündür. Yetkilendirilmiş Yükümlü statüsü ile ilgili daha fazla bilgi almak için tıklayınız.

Not: Bu sayfada yer alan metinler, görseller ve videolar, yalnızca bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olup, gümrük ve dış ticaret mevzuatı hükümleri yerine geçmez. Bu sayfada yer alan bilgilerle ilgili yasal düzenleme; 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve bu Kanuna bağlı ikincil mevzuat'ta yer almaktadır.